

BRUDD KRANGLING

Insisterer på delt bosted

Han vil ha barna hos seg halvparten av tiden når de skilles. Hun er betenkt.

For snart et halvt år siden bestemte jeg meg for å ta ut separasjon, etter flere år med masse problemer og konflikter i ekteskapet, og om et par måneder flytter jeg inn i en helt ny leilighet som ligger bare en kilometer unna. I tiden som har gått siden jeg fortalte at jeg ville skilles, har vi vært gjennom ulike faser. Til å begynne med var det mye skriking og hyling. Dette gikk etter hvert over i en taus isfront som varte i flere uker, hvor vi nesten ikke snakket sammen. Vi bare skulde på hverandre. Denne perioden gikk så over i en ny fase hvor begge sank inn i en slags resignasjon og likegyldighet, mens de siste ukene har hatt mer preg av forsøksvise samtaler om hvordan vi skal gjøre opp boet og hvordan vi skal organisere familielivet når jeg reelt sett flytter ut. Vi har forøvrig tre barn på 9, 12 og 14 år.

Disse samtalene har ikke vært lette, for å si det mildt, for det blir fort dårlig stemning når vi kommer inn på uenigheter og konfliktspørsmål. Og dem er det mange av. Men det jeg er mest opptatt av å få innspill fra deg om, er til spørsmålet om hvor barna skal bo. Min mann er veldig opptatt av at de skal bo halvparten av tiden hos hver av oss. Jeg er ikke helt imot det, men jeg er litt skeptisk av flere grunner. Jeg har nemlig sett at det fungerer ganske dårlig hos et par av mine skilte venninner, og de advarer meg mot å gå inn på en slik løsning. Jeg er særlig betenkt fordi vi krangler så mye, og jeg er redd det ikke blir bedre når vi først flytter fra hverandre. Og delt omsorg kan vel ikke være bra når foreldrene ikke klarer å samarbeide? Ifølge min mann er dette den «naturlige» løsningen nå for tiden. Det er jeg også skeptisk til - de fleste jeg kjenner til som er skilt, praktiserer ikke delt omsorg. Og det må jo være gode grunner til det?

Vi har ikke hatt noen inngående samtale med barna om hvor de ønsker å bo, men det er jo blitt litt snakk om det, og da sier alle tre at de ønsker å bo like mye hos hver av oss. Det kan godt være at de mener det, men jeg føler meg ikke helt overbevist. Det er vel ikke så uvanlig at barna svarer det fordi de ikke vil såre en av foreldrene - uten at det egentlig er det de selv vil? Jeg lurer også på om alle tre nødvendigvis er like sikre i sin sak, eller om de påvirker hverandre. Det er vel heller ikke uvanlig?

Som du forstår, er dette et viktig stridsspørsmål for oss, fordi min mann er så overbevist om at 50/50 vil være den beste løsningen både for barna og for oss som foreldre, mens jeg er skeptisk til begge deler. Men hva tenker du om dette - har jeg grunn til å være betenkt? Og er det egentlig så vanlig som min mann vil ha det til?

Svar:

La meg starte med det siste spørsmålet ditt: Du har rett i at de fleste ikke praktiserer delt omsorg - eller delt bosted, som er den formelle betegnelsen. Samtidig er det stadig flere som velger denne ordningen. En ny undersøkelse fra Institutt for samfunnsforskning og Statistisk sentralbyrå viser at andelen som valgte delt bosted, mer enn doblet seg i perioden mellom 2004 og 2012. Nøyaktig hvor mange som løser barnefordelingen på denne måten, er forøvrig avhengig av hvem man spør. Når det er mødrene som svarer, oppgir 25 prosent at barna bor like mye hos hver av foreldrene, mens 33 prosent av fedrene svarer det samme.

Interessant nok viser undersøkelsen at andelen foreldre som praktiserer delt bosted, har økt like mye blant foreldre som har høyt konfliktnivå, som blant foreldre uten konflikter. Mens dette tidligere var en ordning mest av alt for foreldre med høyt utdanningsnivå og lavt konfliktnivå, er det etter hvert blitt en ordning for alle typer foreldre. Flesteparten er dessuten fornøyd med ordningen. Det gjelder både fedrene og mødrene, selv om man ikke alltid er enig om hvilke regler som skal gjelde for barna. Selv blant mødre som beskriver samarbeidet om barna som konfliktfylt - som er den gruppen som er mest skeptisk til delt bosted - svarer likevel seks av ti at de er rimelig fornøyd med at barna bor like mye hos begge foreldrene. Det er altså ikke slik man ofte hører, at delt bosted bare kan fungere bra når foreldrene samarbeider bra. Det fungerer bra i de fleste tilfeller - uavhengig av foreldrenes samarbeidsklima. En tidligere undersøkelse fra Møre-forskning har forøvrig påvist at konfliktnivået avtar det første året for de foreldrene som velger delt bosted - til forskjell fra for foreldre som velger at barna skal bo fast hos mor eller hos far. De sistnevnte foreldrene rapporterte faktisk mer konflikter ett år etter separasjonen enn de gjorde da de flyttet fra hverandre. Også i denne undersøkelsen var resultatene uavhengig av foreldrenes konfliktnivå i utgangspunktet. Den langt mer positive utviklingen for foreldre med delt bosted skyldes altså ikke at de hadde mindre konflikter i forbindelse med bruddet.

Disse undersøkelsene bygger på foreldrenes beskrivelser av hvordan de selv opplever ulike bostedsordninger, og sier ikke nødvendigvis noe om hvordan *barna* opplever å leve med delt bosted. Men det finnes også en rekke undersøkelser som fokuserer på barna, og som i mange tilfeller bygger på barnas egne beskrivelser. Forskere som har sammenfattet disse undersøkelsene, finner at barn som bor like mye hos begge foreldrene, jevnt over kommer bedre ut enn de som bor mest hos en av foreldrene. Forskjellene er riktignok små, men de er konsistente i favør av barn med delt bosted. Og heller ikke her ser konfliktnivået mellom foreldrene ut til å være avgjørende; tendensen er den samme uavhengig av hvor godt foreldrene samarbeider. Dette betyr ikke at delt bosted alltid er det beste, for alle barn - men i de fleste tilfeller fungerer det bra. Og svært ofte fungerer det minst like bra som å bo fast hos mor eller far - både for foreldrene og barna.

Så ut fra det vi vet fra forskning, har du sannsynligvis ikke grunn til å være spesielt betenkt med hensyn til delt bosted. Tvert imot er det i deres tilfelle god grunn til å anbefale en slik ordning. Ikke minst siden barna selv uttrykker ønske om det, og dere kommer til å bo i nærheten av hverandre. Og selv om foreldresamarbeidet ofte kan være krevende når man ikke lenger lever sammen, blir det sjelden bedre av å kjempe om hvor barna skal bo. Tvert imot, i de fleste tilfeller.